

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Sermo B. Petri Damiani I. de excellentia S. Iohannis Euangelistæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

SERMO BEATI PETRI DAMIANI PRIMVS
DE EXCELLENTIA SANCTI IOHANNIS EVANGE-
geliste, vt habetur 8. Tomo Aloysij.

Hodiè dilectissimi nobis lætitiæ gaudia geminantur, quia recen-
ti adhuc natiuitate Dominica, beati Iohannis occurrit solenni-
tas gloriosa. Hodiè discipulus quem diligebat Iesus, dilectoris
sui amplexibus stringitur, societate perfruitur, & quod viderat,
quod audierat, quod manibus attrectauerat de verbo vitæ, tan-
to iam liquidius, quanto sublimiùs contempletur. Hodiè scilicet
illa mirabilis aquila, quam & olim Ezechiel eminere cate-
ris quatuor animalibus vidit, & ipse Iohannes suimet (vt ita loquar) propheta fa-
ctus, volentem in mystica visione conspexit, ad vnicam Angelorum & hominum
essentiam, librata pennis sublimium meritorum, feliciter euolauit. Licet enim ubi
cunquè fuerit corpus, illic necessariò congregentur & aquilæ: iste tamen tanto fa-
miliarius ad vitæ pabulum, corruptionis vinculis iam solutus, accedit, quanto &
in carne adhuc positus, in ipsum æterni Solis orbem, hoc est in diuinæ substantiæ
claritatem, radios purificatæ mentis infixit.

O quam miranda super nos cælestis consilij dispensatio. O quam profunda di-
uinæ sapientiæ est altitudo. Descendit Deus ad hominem, vt occultam homini-
bus patefaceret Deitatem. Ad humanæ mortalitatis exire dignatus est publicum,
vt nobis æternitatis suæ reuelaret arcanum. Sed si mox vt in Euangelicæ doctrinæ
cepit verba prorumpere, ac nouæ gratiæ mysteria rudibus adhuc imperito-
rum cordibus aperire, statim diuinitatis suæ panderet sacramentum, cuius, quæso,
ferret auditus, cuius vnquam caperet intellectus? Nam vt de diuinitate nunc ta-
ceam, cum Dominus diceret: Quia nisi manducaueritis carnem filij hominis, & Iohan. 6.
bibetis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis, & qui manducat me,
ipse viuet propter me: protinùs aspernati sunt verbum, & exhoruere dicen-
tes: Durus est hic sermo. Quis potest eum audire? Deindè scriptura subiungit:
Ex hoc multi discipulorum abièrunt retrò, & iam cum illo non ambulabant: vi-
delicet non de turba, non quilibet imperiti, sed ipsi etiam discipuli nequiu-
erunt capere verbum mysterij. Quid ergò isti facerent ante solem, qui cæcati sunt ad
lucernam? Quomodò tonitruum sustineant sonitum, qui clangentis tubæ pondus
ferre nequeunt, immò qui suppressæ ac temperatæ humanæ vocis exilitate fur-
descunt.

Propterea igitur Redemptor noster dilectum sibi speciali prærogatiua disci-
pulum, ad declarandam suæ diuinitatis essentiam quoddam quasi organum fecit,
atque vt hic suppleret, quod ad tempus ipse Dominus dispensatiuè suppresserat, si-
bimet vicarium dereliquit, quatenus expleto passionis, ac resurrectionis, ascen-
sionisque mysterio, post tredecim ferè annorum lustra, cum iam videlicet homines
liberiores ad capeffendam veritatem haberent mentis obrutum, hic coessentiali
& coæterni Deo Verbi panderet sacramentum, dicens: In principio erat Verbum, Iohan. 1.
& Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum.

Humanæ quippè imbecillitatis ordo poscebat, vt priùs Christi humanitatis
primordia, cursum, consummationemque pernosceret, miracula etiam, quæ in
hominem gessit, addisceret, sicque paulatim ad comprehendendum diuinitatis
occultæ mysterium, suis vegetata prouectibus adspiraret. Quaproptèr diuini fuit
causæ consilij, vt cæteri Euangelistæ, qui in describenda Saluatoris humanitate
versati sunt, longè præcederent: Iohannes verò, cum homines tanquam primò
libantes firmiora iam in via veritatis vestigia figerent, eos ad conscendam di-
uinæ scientiæ gratiam promoueret. Hanc denique super eminentem diuinæ scien-
tiæ celsitudinem tunc diuinitus illustrata mente concepit, cum in sacrosanctæ
mysticæ cœnæ conuiuio supra pectus recubuit Redemptoris. Et quia in pe-
ctore lesu sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi, ex illo cælesti
gazophylacio summam traxit, vnde nostræ paupertatis inopiam copiosa libe-
ralitate ditauit. Ex illo (inquam) nobis ærario diuitiarum copias attulit, & in
communem totius mundi salutem benè prodigus erogauit: immò super fon-
tē

S. Iohannis
Euangelistæ
solennitas.

Iohan. 1.

Ezech. 1.

Cur Iohannes
aquilæ vo-
lanti sit co-
paratus.
Luc. 17.

Iohan. 6.

Iohannes or-
ganum diui-
norum my-
steriorum.

Iohan. 13.

Iohannes in
cœna ex pe-
ctore Domi-
nico omnis
scientiæ &
sapientiæ su-
mam traxit.

LS

tem perennis vitæ recubuit, vt & ipse tunc semper manantia fluente diuinæ doctrinæ hauriret, & eadem nobis postmodum præfixo certi temporis articulo propinaret.

Iohannes magnus paradisi filius.

Magnus videlicet paradisi fluuius, qui ex principali sui fontis origine profuens, ac vberiori cælestium charismatum inundatione procedens, squalentia deserta humanarum mentium irrigat, & ad proferenda bonorum operum tanquam nouarum frugum germina, vberissima fertilitate fecundat. Et non immerito tam profunda, tam supereminens reuelatio Deitatis virgini debebatur, vt qui carnis sibi amputauit illecebras, felici commercio, pro carnali dulcedine, cælestium epularum diuitijs fruere. Ad tantum scilicet gratiæ prouectus est priuilegium, vt omnem transgrediens creaturam, illuc acie mentis attingeret, quò non Propheta, non Patriarcha, non denique quisquam ab ipso primordio cognoscatur in carne positus adspirasse. Nec mirum si Redemptor noster beato Iohanni vicem suam ad declarandum diuinitatis suæ mysterium delegauit, quem ad custodiendam venerabilem matrem suam, perpetuam scilicet Virginem, quasi alterum filium sui loco supposuit. Mulier, inquit, ecce filius tuus: ad Discipulum autem:

Iohan. 19. Christus venerabilem matrem suam perpetuam virginem, virgini discipulo in Cruce commendauit.

Eccè mater tua. Dignum quippè fuerat, vt cui potissimum commisit cælestia, committeret & terrena.

Et quia mediator Dei & hominum ex duabus naturis, diuina scilicet & humana, consistit, vnus Emmanuel, æquum admodum visum fuit, vt beatus Iohannes vtriusque naturæ fidelis minister existeret, qui & diuinitatis sacramenta conscriberet, & beatæ genitrici, perpetuæ custodiæ ac sedulitatis suæ ministerium exhiberet. Cuius vtriusque, excellentissimi videlicet sacramenti, quodammodo ministerium se esse testatur, cum per omnem Euangelici textus sui seriem, sic styli modum temperat, & quadam vicissitudine mysticæ varietatis alternat, vt modò humana pronunciet, modò diuina: modò quæ humanitatis sunt, historialiter inferat: modò quæ sunt diuinitatis, quadam sublimium ac subtilium verborum maiestate depromat. Tantaque locutionis arte verborum vim temperat, ac libertate moderationis sobrietate dispensat, vt nec diuinitatis arcana vulgari, nec ea, quæ fidei nostræ necessaria sunt, patiatur abscondi. Proinde cum historia verba contexit, velut per tenuissimas rimas diuinitatis fulgorem ad oculos hominum coruscare permittit: sic quæ dum tenuissimo lucis æternæ radio oculis mentis nostræ perfringitur, ad indagandum ex illud inaccessibile summæ veritatis lumen perspicacius aperitur. Quia verò beatus Iohannes alternato suæ narrationis ordine, modò diuinitatem Christi sublimiter intonat, modò quæ humanitatis sunt, planè quodammodò atque humiliter affeuerat, sicut ipse in Euangelij sui principio cœpit, ita seriatim vsque ad finem, hunc eundem modum per omnem suæ descriptionis articulum tenuit. Nam, sicut nōstis, in capite sui libri deificum illud ac singulare ponit exordium: In principio, inquit, erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Eccè aquila Dei ad cæli verticem sublimiter euolat, sed ad escam carnis necessè est, vt pressis alis aliquandò in imum submissa descendat. Vndè & paulò post quid subdat, audite: Et verbum, inquit, caro factum est, & habitauit in nobis.

Iohan. 1.

Cant. 5.

Christi humanitas ab omni peccatorum contagio aliena. 1. Pet. 2.

Exod. 24.

Hanc itaque diuersitatem humanitatis, atque diuinitatis vnità sibi, atque inconfusa, sponsa de sponso dicit in Canticis: Venter, inquit, eius eburneus, distinctus sapphiris. In membris quippè humani corporis vix aliquid vtriusque fragilis, siue tenerius inuenitur, ideoque per ventrem rectè fragilitas in Christo assumptæ humanitatis accipitur. Ebur autem os est Elephantis, quod videlicet animal ferretur esse castissimum, frigidissimæque naturæ. Venter ergò eburneus est sponsus, quia suscepta Redemptoris humanitas, ab omni peccatorum contagio casta purus & inuoluta permansit. Siquidem peccatum non fecit, nec dolus inuentus est in ore eius. Sapphirus autem lapis est, sereni cæli habens colorem, vndè & in visione Domini dicitur: Erat sub pedibus eius quasi opus lapidis sapphiri, & quasi cælum, cum serenum est. Per sapphiros ergò opera diuinitatis intelliguntur, quæ in carne Dominus ostendebat. Venter ergò sponsi distinctus erat sapphiris, quia Christi humanitas diuinis virtutibus refulgebat. Nec plenus sapphiris esse dicitur, sed distinctus, ita videlicet, vt inter sapphiros candor eboris appareret, quia sic Dominus ex parte hominis assumpti operabatur humana, vt ali-

SURIU

qber
Nobis
RVIII
5

quando nihilominus ex parte deitatis ostenderet & diuina. Nam exire, sitire, flere, postremò crucifigi, & mori, humanitatis erant opera: miracula verò facere, & non solum alios, sed etiam semetipsum à mortuis suscitare, euidentissima erant diuinitatis indicia. Hoc itaque modo beatus Iohannes quasi eburneum ventrem spongi sapphiris distinguit, dum aliquandò diuinitatis alta, aliquandò humanitatis infirma describit.

Quia igitur hic beatus Iohannes de Deo mirabiliter atque incomparabiliter ceteris mortalibus loquitur, iurè factum est, vt non solum à Græcis, sed etiam à Latinis vndique Theologus appelletur. Theotocos Maria, quia Deum veraciter genuit: Theologus Iohannes, quia Dei Verbum ante secula apud Patrem esse, & Deum esse, non solum inenarrabiliter vidit, sed & profunda sublimitate descripsit. Vnde non immeritò potest dicere cum Propheta: Eructauit cor meum verbum bonum. Pal. 44. Redit ergò Virgo virgini ad obsequium traditur, & pro Domino seruus vice filij subrogatur: vt virginalis pudicitia splendor, ex vtraque persona sibi inuicem congruat, & floridus intimi candoris ad spectus, quod in vno virere considerat, hoc vterque & in altero deprehendat.

Libet hic, fratres mei, pulchram varietatem diuinæ dispositionis coram charitate vestra perpendere, & egregios duos Redemptoris nostri discipulos, qualiter inter se quadam dignitatis similitudine congruant, comparare, Petrum videlicet, & Iohannem. Commisit namque Dominus Petro clauas Ecclesiæ, voluit & beato Iohanni custodiam Mariæ delegare. Vtraque nimirum mater, mater Maria, mater Ecclesiæ. Sed Maria mater Christi, Ecclesiæ mater populi Christiani. De Mariâ Christus carnem suscepit, Ecclesiâ verò de lateris sui carne produxit. Ex istâ prodire secundum carnem natus, illam protulit carne iam mortuus. Ex istâ voluit nasci, pro illa dignatus est mori. Ex vna semel natus est in persona sua, ex altera quotidie nascuntur membra sua. Traxit ex altera quod pro altera moreretur, & quo vtraque communiter saluaretur. Magna igitur & felix mater est beata virgo Maria, ex cuius visceribus caro Christi assumpta est, ex qua rursus per aquam & sanguinem profuxit Ecclesiæ. Hoc itaque modo & ex Mariâ prodijisse videtur Ecclesiæ. Vtraque tamen casta, vtraque munda, vtraque perpetuæ virginitatis signaculo præmunita.

Harum itaque duarum matrum, duarum perpetuò virginum, alteram Petro, alteram Iohanni voluit commendare, vt propenso diligenter vtriusque pondere ministerij, excellentium meritorum dignitas in duobus cali senatoribus videatur æquari. Dicit Dominus Petro: Tibi dabo clauas Regni cælorum. Nunquid & beata Maria cælum non fuit, in cuius vtero virginali nouem mensibus tota diuinitatis plenitudo permanfit? Ex ipsius quippè castis mundisque visceribus, Dei Verbum, per quod facta sunt omnia, immaculata se carne vestiuit. In angusto scilicet aluo conclusus, totius orbis iura regebat immensus. In breuissimo, inquam, virginalis vteri domicilio constitutus, & cæli gubernabat imperium, & terrenorum omnium non amiserat principatum. Non ergò præsumptiuè cælum dicitur venerabilis virgo Maria? Atque idèò beatum Iohannem Dominus quodammodò cæli clauicularium esse constituit, cum beatæ genitricis suæ cum decreuit esse eisdem?

Proindè vt beato Petro Iohannes multipliciter comparetur, cum discipulos suos Redemptor noster inquireret, qua circa se homines opinione ducerentur, illicque protinus respondissent, alij Iohannem Baptistam, alij autem Eliam, alij verò Hieremiam, aut vnum ex Prophetis, donè ad Petrum ventum est, nutabat assertio, nec ambiguitatis vinculum soluebatur. At vbi quid habeat discipulorum sententia excigitur, præcedit in veritatis confessionem, qui primus erat in Apostolica dignitate, Petrus videlicet: Tu es, inquit, Christus filius Dei viui. Inter nutantis admodum fidei sinuosa volumina, inter procellosas ambiguitatum fluctuantium tempestates piscator ille veritatis anchoram fixit, & nauiculam fidei in tutissimo tranquillo portus gremio collocauit.

Sed videmus vtrum Iohannes & huic operi aliquam cum Petro similitudinem habeat. Constantissimæ itaque prædicationis arguitur, sicque à Domitiano tunc Cæsare in exilium destinatur. Protinus hæretici Marcion, Cerinthus, & Ebion, ceterique quamplurimi, quos ipse conuenienter Antichristos appellat, causas Ecclesiæ.

Theologus Iohannes, Maria verò cur Theotocos nominatur.

Pal. 44.

Math. 16.

Iohan. 19.

Ecclesiæ mater populi Christiani.

Math. 16.

S. Maria præsumptiuè cælum dicitur.

Math. 16.

Hæretici Apostolorum tēpore qui fuerint.

clericali gregis irrumpunt, & velut lupi graues super ouilia pastoris ad miniculo destituta grassantur, Christum scilicet ante Mariam non fuisse dogmatizantes, & ita simplicem Euangelicæ fidei puritatem, perfidiæ suæ squaloribus corruptentes. Confunditur mundus, turbatur Ecclesia, vacillat fides, & velut inhorrescente tempestate perfidiæ, plurimi naufragantur. Quid plura? Tandem perempto Domitiano, diuina duce gratia, redijt Iohannes Ephesum, turbatam quæ gemit Ecclesiam. Sed quicquid inuenit erroris turbine atque tempestate turbatum, solidius atque robustius ad pristina fidei reuocat sacramentum. Nam rogatus (vt ab historiographis traditur) à charitate ferè totiùs vniuersalis Ecclesiæ, in illius tandem erupit diuinæ inspirationis elogium: In principio, inquit, erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Hoc itaque signaculo veritatis, & hæreticorum tergiuersationibus metam fixit, & catholicorū fidem perpetua ex tunc & deinceps certitudine roborauit.

Iohannes rogatus ab ecclesia suam conscripsit Euangelium.

Matth. 16.

S. Iohannes per suū Euāgelium Petra dicitur. 1. Reg. 17.

Ezech. 3.

Iohan. 11.

S. Iohannes de diuinitate loquutus profundius quam Petrus aut alij Apostoli.

Act. 5.

Iohan. 14.

Matth. 10.

S. Iohannes virgo perpetuo permansit.

Petrus igitur petra. Tu es, inquit, Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam. Petra quoque factus est & Iohannes, supra cuius fidei fundamentum totius Ecclesiæ structura consurgit, quam videlicet, siue hæreticorum furor impingat, siue tentationum irruat imperus, non euertit. Hæc petra veri Dauid fundam implet, qua Philistæum Goliad signanter in fronte percutiat, vbi videlicet profanus & impius Crucis vexillum non habebat. Hæc siquidem petra omnes Ecclesiastica doctrinæ aduersarios destruxit, hæc Iudaicam perfidiam cum omni prosus hæreticorum prauitate prostrauit. Nec mirum si instar Petri & Iohannes petra dicatur, cum hæc ad Ezechielem Dominus dicat: Ecce dedi faciem tuam valentior faciebus eorum, & frontem tuam durior frontibus eorum, & vt adamantem, & vt silicem dedi faciem tuam. Planè quod vterque discipulus protulit de sacramento Dominicæ fidei, quanquam profundissimum sit, atque omnino diuinum, & vtrunque pari modo vires humanæ mentis excedat, nec videatur diuersum in excellentiæ diuinitate, quod eodem prolatum est Spiritu dicente: illud tamen beati Iohannis singularitatis locum sibi vindicare cõspicitur, quia neque ante illum, neque post illum hoc idem scripsisse aliquis inuenitur. Nam illum beati Petri Apostoli sententiam & Martham sororẽ Lazari, eisdem ferè verbis legitimus protulisse. Cui nimirum cum Saluator diceret: Omnis, qui viuunt, & credit in me, non morietur in æternum: atque subiungeret: Credis hoc? ilico eodem Spiritu, quo & Petrus, inspirante respondit: Ego credidi, quia tu es Christus filius Dei viui, qui in hunc mundum venisti.

Quid autem mirum, si Iohannem de diuinitate loquentem, beato Petro præferimus, cum illud Euangelij sui singulare principium ipsa etiam Dominica verba (si dici liceat) excedere videamus? Nec iniuria sit Redemptori nostro, si dicatur aliquid ipse sublimius depromere per discipulum, quam per semetipsum, & per illum linguam manifestè proferre, quod per semetipsum liquidò noluit aperire. Nam & hoc beato Iohanni Dominus concessit in verbis, quod & Petro contulit in miraculis, videlicet vt & iste altiora proferret, & ille maioribus virtutum prodigijs coruscaret. In Apostolorum enim Actibus inuenimus, quia in plateis eiciebant infirmos, & ponebant in lectulis, & in grabatis, vt veniente Petro, saltem vmbra illius obumbraret quenquam illorum, & liberarentur ab infirmitatibus suis. Quod utique Dominum fecisse nusquam legitimus, vt per vmbra videlicet sui corporis, remedium sanitatis alicui attulerit. Sed quod prædixit, exhibuit: quod promissit, impleuit. Nam in eiusdem Iohannis Euangelio dicit: Amen amen dico vobis, qui credit in me, opera, quæ ego facio, & ipse faciet, & maiora eorum faciet, quia ego ad Patrem vado. Enimuerò ipse operabatur in Petro, ipse loquebatur in Iohanne. Non enim, inquit, vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis. Meritò nempe beatus Iohannes & præcedentes omnes, & subsequentes diuinorum scriptores voluminum, gloria singularis eloquij præcedit, quem non luxuria polluit, non libido corrumpit, sed virginalis integritas perpetua in corruptionis titulo decorauit. Qui nimirum nuptialis copulæ thalamum deferens, omnem illecebræ carnalis ardorem in caelestium deliciarum voluptatem transfudit, archifimeque se in sui Redemptoris ac dilectoris amore coniunxit, propter quem scilicet coniugalis tori foedera abdicauit.

Vndè diuinitus illi concessum est, vt tanta cor eius circa fratres charitatis gratia reple-

SURIU

qber
Iohannes
RVIII
5

preleretur, vt sacrosanctum pectoris eius templum, velut caminus quidam diuini
videretur incendi. Quod profectò in quibusdam scripturis eius patenter agnoscitur,
in quibus vtrique per omnem ferè paginam, quasi per quasdam rimas, charitatis
vapores effundere, charitatis videtur ardoribus aestuare. Modò enim patres nomi-
natum ad charitatè prouocat, modò nò filios, sed filiolos, quasi tenerè diligens, ap-
pellat. Modò proprijs atatù vocabulis infantes, modò iuuenes, modò singillatim
admonet adollescentes. Modò etiam mulieribus epistolas destinat, easque ad cau-
telam fidei, & studium sincerae dilectionis inuitat. Hic itaque inenarrabilis chari-
tatis ardore succensus, huè illucque se vertens, vndique circumiens, vbique discursans,
omnia hominum genera ad salutem concitat, omnia ætatum incremèta per-
fultrat, omnes humanae conditionis ordines oculo curiosè sollicitudinis inuesti-
gat, & tanquam arcus vniuersalis Ecclesiae factus, totius humani generis summam,
vniuersam paternae dilectionis amplectitur, atque ad Redemptoris sui consortium tra-
here, vnumquemque, singillatim admonendo, conatur. Amor quippè Domini, quo
eum præ cunctis mortalibus dilexit, & ei pondus fraternae dilectionis exhibuit, vt
nimirum plus amaret, qui plus amabatur, & qui primus erat in Redemptoris amo-
re, præcipuus fieret in fraterna charitate.

Qualem autem apud Dominum impetrandi locum, præcipuæ familiaritatis Io-
hannis obtinuerit priuilegium, hinc manifestius colligere possumus, quòd idem
beatus Iohannes Euangelista testatur, quia in ipso vitalis coenæ conuiuio Iesus con-
turbatus est spiritu, & protestatus est, & dixit: Amen amen dico vobis, quia vnus ex
vobis tradet me. Deindè sequitur: Adspiciebāt ergò adinuicem discipuli hæsitantes,
de quo diceret. Moxque subiungit: Erat ergò recumbens vnus ex discipulis Ie-
su in sinu Iesu, què diligebat Iesus. Innuit ergò huic Simon Petrus, & dicit ei: Quis
est, de quo dicit? Atque vt historice stylo non teneat, Iohanni interroganti Domi-
nus mox respondit: Ille est, cui ego intinctum panem porrexero. O admirabilem,
ò incomparabilem virum, & omni Christianae deuotionis præconio præferendum.
Ecce verbum profertur in medium, & totus tacet ac sub silentij censura reprimi-
tur lenatus Apostolorum. Tanta siquidem Magistri præsentis videbatur autho-
ritas, vt sub distracta se compesceret beata discipulorum concio disciplina. Hæsi-
tant, ambigunt, atque inter se inuicem oculorum nutibus quodammodò interro-
gantes adpiciunt: verumtamen lingua referre quod gestiunt, vel Dominum con-
sultentes inquirere non præsumunt. Tacet Petrus, tacet cæli clauicularius. Tacet de-
nique lingua, quæ clavis facta cælorum, cælum simul & terram ligat, & soluit. Tacet
is inquam, cui portæ inferi non præualent, qui ligandi animas atque soluendi ob-
tinet principatum. Silet Andreas, qui ipsi fratri ad fontem vitæ præuius fuit. Non
loquitur Thomas, qui viam se nescire professus, eundem esse viam, veritatem, & vi-
tam, ipso referètc, cognouit. Non præsumit os aperire Philippus, qui dum Patrem
sibi poposeit ostendi, profunda mysteria indiuiduae Trinitatis audiuit. Omnes ta-
cent, omnes dubitant, & latenter inquirunt, non quidem prolatione verborum,
sed tantum nutibus oculorum. Sed cum res diù sub hac ambiguitate penderet, nec
nodum dubietatis quispiam absolueret, tandem Iohannis patrociniū quæritur,
& sic ad rei dubia notitia peruenitur. Ille nimirum, condiscipulorum persona
in se suscepta, consultor accedit, qui de ampliori familiaritatis atque dilectionis
prærogatiua confidit.

Vndè considerandum est, fratres mei, quantæ deuotionis instantia beati Iohan-
nis id idæ Dei flagitare debemus auxilium, quem sibi met interuentorè & ipsi Apo-
stoli quæsièrunt. Quantum apud iustum iudicem pro peccatoribus poterit, qui &
pro ipsiis cælestis curiæ senatoribus interuenit? Et qui aduocatus factus est sum-
mis, quàm humiliter implorandus est à minimis? Hanc nimirum hominis eminenti-
tiam, hanc meritum sublimium celsitudinem Angelus ille cognouit, qui se ab
illo adorari prohibuit. Vide, inquit, nè feceris, conseruus tuus sum, & fratrum tuo-
rum habentium testimonium Iesu. Deum adora. Refugit obsequium ab illo susci-
pere, quem nouerat apud communem iudicem locum gratiæ familiariter obti-
nere. Noluit adoratore, quem decernebat æqualem. Fratrem recognouit, socium
iudicauit, subiectionis obedientiam non accepit. Quauis enim in omnibus san-
ctis semper sit Angelicæ munditiæ contubernalis, & cognata virginitas, bea-
tus tamen Iohannes tanto reliquos virgines superat, quanto virginitati beatæ
Mariæ

Charitas
cuius in pro-
ximū quanti-
ta.

Iohan. 13.

Soli Iohanni
Iudas pro-
ditor indi-
catur.

Matth. 16.

Iohan. 1.

Iohan. 14.

Vides hęc
sanctos esse
inuocados.

Apoc. 22.

LS

Eccē quāta
virginitatis
commen-
datio.

Deum pare-
re: & virgi-
nem, stupē-
dum planē
& admiran-
dum.

Mariæ per sedulitatis ac perpetuæ custodiæ meritum appropinquat. A qua sola videlicet præceditur, quia fecunditas virginalis, quæ est in Maria, nullis est omnino meritis comparanda, & non solum quia fecunda est, sed quia Deifica. Virginem enim parere, nouum ac singulare est: Deum verò parere, ita nouitate singularitatis exuperat, ita omnia, quæ miranda sunt, antecedit, atque incomparabiliter superminet, ut nec mente concipi, nec lingua valeat aliquatenus explicari. Sed sicut veneranda matris Domini virginitas, beati Iohannis virginitatem excedit, sic ipse pro glorioso eius contubernio ceteros à mundi primordio virgines antecellit.

Huc accedit, quòd ille recubitus in pectore Saluatoris, ille diuinus ardor, quem ex arcana eius inspiratione concepit, ita in eius visceribus omnium libidinum fomenta decoxit, ut corpus eius, tanquam re vera Spiritus sancti templum, à cunctis vernaret æstuantis luxuriæ squaloribus defæcatum. Nec vllum locum in eo vendicabat flamma libidinis, cuius templum gratia sancti Spiritus iugiter obumbrabat. Quocirca dignum fuit, ut beatus Iohannes Apostolus Archangelo Gabrieli ad custodiam matris Domini socius haberetur, quatenus ille cælestis olim paranympus intactam Virginem inuisibiliter custodiret, & iste forinsecus fragilitati foemineæ, obedientiæ suæ ministerium exhiberet. Et congruum erat, ut quæ talem genuit, qui cæli simul & terræ Dominus esset, vtriusque patriæ eius in suo confortio haberet, ut in ore duorum vel trium testium staret omne verbū. Quapropter beatus Iohannes quanto familiarior cum matre Verbi versatur, tanto & ipsi vicinior Verbo inuenitur. Et quoniam non ab alio, sed ab ipsa Veritate Mariæ dictus est filius (Mulier enim, inquit, ecce filius tuus: atque id ipsum iterando confirmat, ad discipulum dicens: Ecce mater tua) nemo iurè videtur maior meritis eo, qui speciali quadam gloriâ frater est Saluatoris.

Matth. 18.
2. Cor. 13.

Iohan. 19.
Nota nemi-
nē esse ma-
iorem meri-
tis Iohanne
Euāgelista.

Huius igitur tam sublimis, tam pij, tam casti, tamque præcellentissimi Deo dilecti, fratres charissimi, laboremus præcepta seruare: per huius vestigia, in quantum possumus, duce diuina gratia studeamus incedere. Sed si omnes cum Iohanne virginitatem habere iam in carne non possumus, quia post naufragium secunda restat tabula, studeamus florere virtutibus, & sic virginitatis amissæ dispendium optimè compensabimus. Non igitur nobis auaritiæ ardor incandeat, non iracundiæ nos furor impellat. Non in nobis flāma libidinis æstuet, nō turpis cogitatio pulchram animæ nostræ coram Deo speciem foedet. Non nos terrenæ facultatis abundantia in superbiam erigat, nō tenacitas misericordiæ viscera pauperibus claudat. Vigeat in nobis perpetua castitas, humilitas, patientia, sobrietas, iustitia cum pietate, seueritas cum mansuetudine. Inter hæc, fratres charissimi, cæterarumque dona virtutum, charitas, quæ mater est omnium, in sacrario pectoris nostri semper teneat principatum: quia, sicut Iohannes dicit, Deus charitas est, ut qui per charitatem Dei filius descendit in Virginem, per eam nos exaltet ad paternæ gloriæ claritatem, qui viuit & regnat in Trinitate perfecta, vnus & verus Deus, per omnia secula seculorum, Amen.

Charitas
mater vir-
tutum.
1. Iohan. 4.

EIVSDEM BEATI PETRI DAMIANI SERMO
SECUNDVS DE EODEM SANCTO
Iohanne Euangelista.

Eccē solen-
nem conuen-
tū ad festi-
uitatē sancti
Iohannis
Euāgelista.

CAudcamus, fratres charissimi, copiosum nostræ fraternitatis adesse conuentum, quia dum nos ad hodiernam festiuitatem, beati Iohannis gloria prouocat, etiam Spiritus sanctus, ut tam reuerenter, tam pacifice, tam deuotè conueniatis, indubitanter inspirat. Dignum quippe est, ut qui à Christo præ cunctis mortalibus specialiter est dilectus, à Christi dilectoribus per maximè diligatur, præsertim cum & ipse circa nostantæ charitatis extiterit, ut diuinitus sibi traditis sapientiæ & scientiæ clauibus, omnes sacramentorum cælestium thesauros expenderet, & æternæ vitæ diuitias, quas solus acceperat, nobiscum participando largiretur, & fideliter erogaret. Quid enim diuinæ sapientiæ quæris, quod apud Iohannem reperire non possis? Quæ enim hæretica prauitas, quæ Arriana perfidia, quæ Iudæorum vesana calumnia, quæ gentilium Philosophorum versutia, quæ denique schismaticorum abominanda scissura, beati Iohannis non est elo-
quio

SURIU

qber
Iohannes
RVIII
5